

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 023-01/19-04/155-56

URBROJ: 2170/01-15-00-19-104

Rijeka, 10. 12. 2019.

Gradonačelnik je 10. prosinca 2019. godine donio sljedeći

z a k l j u č a k

1. Prihvaća se Izvješće o stanju u prostoru Grada Rijeke za razdoblje 2007.-2018. godine, u predloženom tekstu.

2. Izvješće iz točke 1. prosljeđuje se Gradskom vijeću grada Rijeke na razmatranje i donošenje.

GRADONAČELNIK

[Handwritten signature]
mr. sc. Vojko OBERSNEL

Dostaviti:

1. Gradskom vijeću, n/r predsjednika
2. Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, n/r dr.sc. Srđana Škunce, Ede Rumore, Nevena Vulelije, Andreja Bauera, Sonje Oštarić
3. Odjel gradske uprave za poduzetništvo, n/r Jane Sertić i Daria Dobrilovića
4. Ured Grada, n/r dr.sc. Nataše Zrilić, Mirne Pavlović-Vodinelic i Federike Nikolić

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
Gradonačelnik

Rijeka, 10. 12. 2019.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/r predsjednika Andreja Poropata

Na temelju članka 58. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/09, 11/10 i 5/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14, 12/17, 9/18 i 11/18-pročišćeni tekst) podnosim Gradskom vijeću Grada Rijeke na razmatranje i usvajanje **Izvješće o stanju u prostoru Grada Rijeke za razdoblje 2007.-2018. godine.**

Na temelju članka 66. stavka 3. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 29/09, 14/13, 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke" broj 10/17, 14/18 i 2/19-pročišćeni tekst) za izvjestitelje na sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke određuju se mr.sc. Vojko Obersnel i dr.sc. Srđan Škunca, pročelnik Odjela gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem.

GRADONAČELNIK
mr.sc. Vojko OBERSNEL

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam,
ekologiju i gospodarenje zemljištem

KLASA: 350-01/19-03/62

URBROJ: 2170/01-01-10-19-1

Rijeka, 04. prosinac 2019. godine

MATERIJAL

GRADONAČELNIKU NA RAZMATRANJE I DONOŠENJE

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU GRADA RIJEKE
ZA RAZDOBLJE 2007. – 2018.**

Izradili:

Dr.sc. Srđan Škunca

Dr.sc. Nataša Zrilić

Dario Dobrilović

Eda Rumora

Neven Vulelija

Andrej Bauer

Sonja Oštarić

Pročelnik:

Dr. sc. Srđan Škunca, d.i.a. i g.

1. ZAKONODAVNI OKVIR

Regulirajući područje prostornog planiranja nakon osamostaljenja Republike Hrvatske, *Zakon o prostornom uređenju* (NN, br. 30/94, 68/98, 35/99 - Uredba o izmjeni Zakona o prostornom uređenju, 61/00, 32/02 i 100/04) propisao je obvezu izrade i donošenja *dokumenata za praćenje stanja u prostoru* i to *izvješća o stanju u prostoru* za dvogodišnje razdoblje (primjene Programa mjera) i *programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru* za sljedeće dvogodišnje razdoblje. Prema ovom zakonu izrađeni su i od strane Gradskog vijeća Grada Rijeke prihvaćena izvješća o stanju u prostoru za razdoblje do 1994. (SN PGŽ, br. 28/94.), razdoblje 1997.-1999. (SN PGŽ, br. 5/97.), razdoblje 1999.-2001. (SN PGŽ, br. 14/99.), razdoblje 2001.-2003. (SN PGŽ, br. 33/01.), razdoblje 2004.-2006. (SN PGŽ, br. 7/04.), te razdoblje 2007.-2011. (SN PGŽ, br. 17/07.). Usporedo s prihvaćanjem Izvješća, donošeni su i programi mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru i to za razdoblje 1997.-1999. (SN PGŽ, br. 5/97.), razdoblje 1999.-2001. (SN PGŽ, br. 14/99.) razdoblje 2001.-2003. (SN PGŽ, br. 33/01.), 2004.-2006. (SN PGŽ, br. 7/04.) dok je posljednji Program, sukladno zakonskim odredbama, bio izrađen za četverogodišnje razdoblje 2007.-2011. (SN PGŽ, br. 17/07.)

Donošenjem *Zakona o prostornom uređenju i gradnji* (NN, br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12), na snazi od 1. listopada 2007. zadržana je obveza izrade Izvješća za četverogodišnje razdoblje, ali je ukinuta obveza izrade Programa mjera za sljedeće četverogodišnje razdoblje kao zasebnog akta. Međutim, struktura Izvješća i prostorni pokazatelji utvrđeni su tek 2010. donošenjem *Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru* (NN, br. 114/10 i 141/10). Radi uočenih problema u izradi Izvješća na svim razinama, u studenome 2012. stupa na snagu novi Pravilnik (NN, br. 117/12), jednako teško provediv jer je izrada Izvješća povezana s Izvješćem o stanju u prostoru Republike Hrvatske za razdoblje 2008.-2012. koji je donesen u Hrvatskom saboru tek u svibnju 2013.

Važećim *Zakonom o prostornom uređenju* (NN, br., 153/13.), na snazi od 1. siječnja 2014., zadržan je raniji zakonski okvir izrade Izvješća. Sukladno odredbama Zakona, stručno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je Izvješće podnijeti na razmatranje zastupničkom tijelu u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu *Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru*, koji je donesen polovicom 2014., odnosno u aktualnom obliku 2015. (NN, br. 48/14., 19/15.), te se ova zakonska obveza treba ispuniti najkasnije tijekom 2019. godine.

Prema *Pravilniku*, Izvješće se izrađuje u odnosu na prethodno Izvješće, što u primjeru Grada Rijeke znači da se odnosi na razdoblje nakon 2007., u kojem je, do njegovog isteka, bio primjenjivan Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje 2007.-2011. Budući da je izrada programa mjera dokinuta, sukladno Pravilniku, Izvješće sadrži i odnos prema primjeni županijskog prostornog plana, drugih strateških, razvojnih, planskih i programskih dokumenata i pokazatelja županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Grada kao i prostornih planova niže razine. U tehničkom smislu, Izvješće se izrađuje u tekstualnom obliku koji uključuje i tablični prikaz s iskazom obveznih prostornih pokazatelja, sve prema sadržaju utvrđenim Pravilnikom, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno prezentirati grafičkim prikazima i tablicama.

2. SADRŽAJ IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU GRADA RIJEKE ZA RAZDOBLJE 2007.-2018.

Osnovni cilj Izvješća jest dati presjek stanja prostora na području *općine/grada/županije* u svim njegovim sastavnicama, kao i promjene koje su u tim sastavnicama nastale kroz promatrano razdoblje. Stoga se, upravo u cilju povezivanja izrade i primjene dokumenata prostornog uređenja svih razina te strategija razvoja i sektorskih strategija, u Izvješću prezentiraju i analiziraju podaci koji dokumentiraju na posredni način uspostavljenom razinu kvalitete života i rada, a ogledaju se kroz funkcioniranje gospodarstva, sustava društvene, prometne i komunalne infrastrukture kao i stanje okoliša.

Sukladno odredbama Pravilnika, Izvješćem o stanju u prostoru obrađene su sljedeće tematske cjeline:

I. POLAZIŠTA

- I.1. OSNOVA I CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA
- I.2. ZAKONODAVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR
- I.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA RIJEKE (položaj i veličina, prirodna obilježja i demografija)
- I.4. GRAD RIJEKA U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

II ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

II.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA GRADA RIJEKE

- II.1.1. *Izgrađenost građevinskih područja naselja*
- II.1.2. *Izgrađenost građevinskog područja za izdvojene namjene*

II.2. SUSTAV NASELJA

- II.2.1. *Sustav središnjih naselja*
- II.2.2. *Društvena suprastruktura* (ustanove javnih službi, socijalne i zdravstvene ustanove, ustanove odgoja i obrazovanja, visokog školstva, znanosti i tehnologije, kulture i umjetnosti, građevine sporta i tehničke kulture, vjerske građevine, javni i komunalni sustavi, područja od posebnog interesa)

II.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

- II.3.1. *Indeks razvijenosti*
- II.3.2. *Tržište rada*
- II.3.3. *Rezultati poslovanja riječkih poduzetnika u razdoblju 2008.-18.*

II. 4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM

- II.4.1. *Prometna infrastruktura* (cestovna mreža, željeznički, pomorski i zračni promet, elektroničke komunikacije, opskrba i potrošnja plina, elektroenergetski sustav, opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda, gospodarenje otpadom)

II.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

- II.5.1. *Zaštićeni dijelovi prirode*
- II.5.2. *Zaštita i očuvanje okoliša*
- II.5.3. *Zaštita krajobraznih vrijednosti*
- II.5.4. *Zaštita i očuvanje kulturnih dobara*

II.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI – TABLIČNI PRIKAZ

III ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

III.1. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA

- III.1.1. *Dokumenti prostornog uređenja za područje Grada Rijeke*
- III.1.2. *Dinamika donošenja važećih dokumenata prostornog uređenja* (prostorni planovi izrađeni i usvojeni temeljem Programa mjera za razdoblje 2007.-2011., prostorni planovi izrađeni i usvojeni u razdoblju 2007.-2018., stavljanje izvan snage prostornih planova, urbanističko-arhitektonski natječaji)

III.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

- III.2.1. *Akti u svezi s provedbom dokumenata prostornog uređenja i građenje*
- III.2.2. *Oblici provedbe Prostornog plana uređenja grada Rijeke i Generalnog urbanističkog plana grada Rijeke*
- III.2.3. *Fizički pokazatelji provedbe prostornih planova*

III.3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

- III.3.1. *Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN, br. 106/17.)*
- III.3.2. *Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016.-2020. (SN PGŽ, br. 34/15)*
- III.3.3. *Strategija razvoja Grada Rijeke 2014.-2020.*
- III.3.4. *Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeke, 2016.-2020. (SN GR, br. 3/17.)*
- III.3.5. *Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013. - 2017. (NN, br. 139/13)*
- III.3.6. *Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2014. – 2017. godine (SN PGŽ, br. 17/14)*
- III.3.7. *Akcijski plan za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom za grad Rijeku (SN GR, br. 7/16.)*
- III.3.8. *Akcijski plan energetske održivosti razvitka Grada Rijeke (SEAP) (SN PGŽ, br. 22/10.)*
Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Rijeke za razdoblje 2017. – 2019. godine (SN GR, br. 14/16.)
- III.3.9. *Strateške i konfliktne karte buke i Akcijski plan upravljanja bukom za naseljeno područje „GRAD RIJEKA“*
- III.3.10. *Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske od 2017. do 2030. godine (NN, br. 84/17) i Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran*

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

V. IZVORI PODATAKA

Kako je iz skraćenog prikaza sadržaja Izvješća vidljivo, riječ je o izrazito složenom dokumentu, vrlo širokog područja obuhvata (radi kojega su prezentirani samo najvažniji podaci) kojega je, iako tematski podijeljen, potrebno sagledavati integralno.

S obzirom na dugo vremensko razdoblje i mogućnosti komparacije, za svaku se temu nastojalo prezentirati cjelovite sljedove podataka, tj. za razdoblje 2007.-18., što nije bilo uvijek moguće radi opsega, metodologije i održavanja baza podataka od strane njihovih nositelja. Iz istih razloga, tj. radi obrade podataka koji se odnose na 2018. godinu od strane mjerodavnih izvora, izrada i dovršenje Izvješća trajalo je tijekom gotovo cijele 2019. godine. Također, iako Izvješće nije zamišljeno kao mjesto kvalitativne komparacije podataka, u obradi više tema to je učinjeno bilo izravno, bilo neizravno.

3. NALAZI IZVJEŠĆA

Izvješće o stanju u prostoru na području Grada Rijeke za razdoblje 2007.-2018. razrađeno je na preko 150 stranica teksta, tabličnih (72) i grafičkih (30) prikaza. Nalazi Izvješća strukturirani su na dvije osnovne razine: tematski detaljno, te u obliku *Obveznih prostornih pokazatelja*, tj. tabličnog prikaza čiji je sadržaj utvrđen Pravilnikom. *Obvezni prostorni pokazatelji* predstavljaju podatkovnu sintezu gotovo svih tematskih cjelina, iako se unutar svake od njih u Izvješću prezentira bitno veći broj podataka te njihov už i širi kontekst, a mjestimično i primjenom komparativne metode analize. S obzirom na potrebu izrazito sažetog pregleda i prikaza Izvješća, u ovom se Materijalu daje kratki pregled glavnih nalaza strukturiran po tematskim cjelinama Obveznih prostornih pokazatelja.

	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Vrijednost	
1.	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA					
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika (2011.)	128.624	
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika	96,9	
			3.	Prirodni prirast stanovništva, 2017.	-559	
		B. Razmještaj i struktura domaćinstava	1.	Broj domaćinstava (2011.)	52.890	
			2.	Indeks rasta broja domaćinstava	0,97	
			3.	Prosječna veličina domaćinstva	2,41	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	108,308	
			2.	Stupanj razvijenosti	8	
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA					
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	1	
			2.	Gustoća naselja (br. naselja/1000 km ²)	0,001	
			3.	Gustoća naseljenosti (st./km ²)	2953,2	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Grad Rijeka	1.	Površina grada (ha)	4.355,5	
			B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP - ukupno planirana (ha)	2.127,7
		2.		Udio GP u odnosu na površinu GRi (%)	48,9	
		3.		Udio izgrađenog GP/površinu GRi	39,5	
		4.		Udio neizgrađenog GP u odnosu na GP (%)	19,1	
		5.		Udio neuređenog GP u ukupnom GP (%)	14,0	
		6.		Broj stanovnika/ukupna površina GP	60,5	
		7.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	74,7		
8.	Broj stanovnika/uređena površina GP	70,4				
2.3.	IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina IGP- ukupno planirana	642,3	
			2.	Površina i udio površine IGP u odnosu na ukupnu površinu IGP	ha ha/st.	0,005 %
			2.a.	Ugostiteljsko -turistička namjena	35,9	5,6
					0,0003	
			2.b.	Gospodarska namjena	438,5	
					0,0034	68,3

			2.c.	Sport i rekreacija	103,1	16,1
			2.d.	Područje posebne namjene	-	-
			2.e.	Groblja	64,7	10,1
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	0	
			4.	Broj turističkih postelja po km ² obalne crte	3.798/	
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST					
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURNA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama i njihov udio	km	%
			a.	Auto-ceste	15,5	3,8
			b.	Državne ceste	41,8	10,4
			c.	Nerazvrstane ceste	345,2	85,8
			2.	Cestovna gustoća (km/km ²)	9,24	
			1.	Duljina glavnih pruga (km)	24,5	
		B. Željeznički promet	2.	Udio glavnih pruga (%)	100,0	
			3.	Gustoća pruga (dužina/površina područja)	0,54 km/km ²	
			1.	Broj zračnih luka prema vrstama	-	
		C. Zračni promet	2.	Površina zračnih luka	-	
			D. Pomorski promet	1.	Broj luka prema vrsti Luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za R. Hrvatsku	1
		2.		Površina kopnenog dijela luke (ha)	57,8	
		3.		Luke nautičkog turizma prema broju vezova	-	
		F. Elektroničke komunikacije		Broj postojećih baznih stanica na 100 st.	apr. 0,11	
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURNA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina i udio vodova prema vrsti	km	%
			a.	Dalekovodi 220 kV	17,1	4,4
			b.	Dalekovodi 110 kV	17,9	4,6
			c.	Kabeli 110 kV	10,6	2,7
			d.	Nadzemni vodovi 10(20) kV	7,0	1,8
			e.	Podzemni vodovi 10(20) kV	290,0	75,0
			f.	Nadzemni vodovi 35 kV	12,0	3,1
			g.	Podzemni vodovi 35 kV	32,0	8,3
			Ukupno	386,6	100,0	
		B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda (km)	39,73	
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnol. vodom	1.	Duljina javne vodoopskrbne mreže (km)	985	
			2.	Potrošnja pitke vode/dan (l/st.)	130	
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže (km)	493,1	
			2.	Broj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Kapacitet uređaja	1 200.000 ES	
3.4.	GOSP. OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti	-	
4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA						
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljopr. zemljišta (ha)	60,81	
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	1,4	
			3.	Površina poljopr. zemljišta/stanovn. (ha/st.)	0,0005	
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta (ha)	1.508,12	
			2.	Udio šumskog zemljišta (%)	34,63	
			3.	Površina šumskog zemljišta/stanovn. (ha/st.)	0,012	
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti (ha)		
			a.	Rječina	15,40	
			b.	Akumulacija Valići	14,14	
			c.	More	9.245	
			2.	Udio površina voda u površini Grada	%	
			a.	Rječina	0,35*	
			b.	Akumulacija Valići	0,32*	
		c.	More	68**		
			Iskaz u odnosu na kopnenu (*) odnosno ukupnu (**) površinu			
			3.	Duljina vodotoka (km)	7,7	
	D. Morska obala	1.	Dužina obalne crte (km)	26,5		

		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	-
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	-
			2.	Vrste područja ekološke mreže - posebno područje očuvanja	1
4.3	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	43
			2.	Broj zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina	6
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	11
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	3
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA				
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	<i>Broj donesenih prostornih planova</i>	16
				Generalni urbanistički plan grada Rijeke	1
				Urbanistički plan uređenja	4
				Detaljni plan uređenja	12
			2.	<i>Broj donesenih izmjena i dopuna prostornih planova</i>	13
				Prostorni plan uređenja grada Rijeke	2
				Generalni urbanistički plan grada Rijeke	1
				Izmjene i dopune UPU	1
				Detaljni plan uređenja	4
			3.	<i>Broj prostornih planova u izradi</i>	1
				Urbanistički plan uređenja	1
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA			<i>Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog</i>	2.587
				Lokacijska dozvola	673
				Rješenje o uvjetima građenja	288
				Rješenje za građenje	26
				Potvrda glavnog projekta	554
				Građevinska dozvola	519
				Uporabna dozvola	675
				Dozvola za uklanjanje	8
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1.	Broj prostornih planova	20
			2.	Površina	205
5.4.	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	4.186
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	-

3.1 Opći pokazatelji razvojnih kretanja

Opći pokazatelji u segmentu demografije prezentirani su na osnovi popisa stanovništva provedenog 2011., dok su pokazatelji gospodarske razvijenosti dani prema podacima iz 2018. U izvješću su, međutim, dani širi i detaljniji demografski i gospodarski pokazatelji, temeljeni na višegodišnjim sljedovima podataka. U tom smislu, trajno demografsko opterećenje Grada Rijeke jesu depopulacija, pad prirodnog priraštaja (2007.-17.), smanjenje vitalnog indeksa, te negativan migracijski saldo.

U području gospodarstva, podaci su višestruko ohrabrujući jer ukazuju na smanjenje broja nezaposlenih u razdoblju 2013.-18. do razine koja je dvostruko niža od one zabilježene 2007., rast ukupnog broja zaposlenih nakon 2015. godine, stalni rast prihoda poduzetnika nakon 2014. godine, kao i promjena u strukturi riječkog gospodarstva u kojoj je u razdoblju 2008.-18. značajno porasla zastupljenost poduzetništva u područjima *Stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti, Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, Umjetnosti, zabavi i rekreaciji* te djelatnosti *Informacija i komunikacija*. U istom razdoblju ne ohrabruje broj zaposlenih osoba u tvrtkama riječkih zaposlenika koji još uvijek nije dostigao razinu iz 2009., kao i potpuna dominacija djelatnosti trgovine na veliko i malo u strukturi prihoda i broja zaposlenih.

3.2. Struktura naselja i područja za razvoj izvan naselja

Nalazi Izvješća potvrđuju općepoznatu sliku visoke gustoće stanovanja i izgrađenosti Grada Rijeke. Građevinska područja obuhvaćaju gotovo 50% ukupne površine Grada, a za izgradnjom još nije obuhvaćeno tek ispod 20% površine istih.

Ipak, promatrano razdoblje obilježeno je promjenama u strukturi namjene građevinskih područja izvan naselja za izdvojene namjene, pa su tako promjenama Prostornog plana uređenja i Generalnog urbanističkog plana grada Rijeke *površine za proizvodnu namjenu* smanjene od prvotnih 71,5 ha na 54,4 ha, a broj zona smanjen je s 12 na 7, *površine za poslovnu namjenu* povećane s prvotnih 114,3 ha na 135,5 ha, odnosno s 34 na 37 zona, te *površine ugostiteljsko-turističke namjene* povećane s prvotnih 12,8 ha na 17,9 ha, a broj zona s 4 povećan na 5.

Promjenu strukture površina namijenjenih gospodarskim aktivnostima u svim segmentima nije moguće označiti kao posljedicu slabosti planiranja i/ili provedbe strateških planova Grada, već samo i isključivo kao posljedicu procesa koji se odvijaju u prostornom, gospodarskom investicijskom, pa i geopolitičkom (ulazak u EU) kontekstu.

3.3. Postojeća infrastrukturna opremljenost

Nalazi Izvješća pokazuju ne samo visoku razinu infrastrukturne opremljenosti, već su u promatranom razdoblju registrirana kontinuirana i vrlo značajna ulaganja kojima su postignute kvalitativne promjene na gotovo svim infrastrukturnim područjima, kao i priprema novih razvojnih projekata (posebno u segmentu komunalne, lučke i željezničke infrastrukture). U tom smislu potrebno je naglasiti oporavak prometa robe i putnika preko riječkog prometnog pravca na razinu iz 2007. (iako su u nekim vidovima postignuti bitno bolji rezultati), kao i razvoj komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvodnja, plinoopskrba, elektroopskrba) u pogledu stalnog ulaganja u razvoj materijalne osnove tako i u pogledu opsega usluga koje, unutar kojih raste udio potrošnje na samom području Grada.

3.4. Korištenje i zaštita značajnih prostora

Osim planske, formalne i pravne zaštite pojedinačno značajnih prirodnih i urbanih prostora, potrebno je provoditi trajnu skrb u očuvanju i podizanju kvalitete mora, voda i zraka kao bitnih sastavnica ukupnog eko-sustava. U tom smislu, nalazi Izvješća upućuju na stalno održavanje kvalitete pitke vode u skladu s normativima čiji se opseg i vrijednosti neprestano proširuju i unaprjeđuju, kao i kvalitete otpadnih voda.

Kakvoća mora izravno je povezana s ulaganjima u infrastrukturu odvodnje, što je vidljivo iz bitnog povećanja broja plaža s morem izvrsne kakvoće (gotovo 80%), odnosno s morem dobre i zadovoljavajuće kakvoće (po 10%). Gotovo identično stanje je i s kakvoćom zraka koja je na cijelom području Grada I. kategorije, s izuzetkom povremenog onečišćenja prizemnim ozonom, koji problem, međutim nastaje ne iz lokalne, već iz šire, regionalne konstelacije odnosa onečišćujućih tvari.

Konačno, bitan je napredak postignut i u segmentu zaštite kulturnog dobra u sklopu kojega je tijekom promatranog razdoblja povećan broj registracija pojedinačnih građevina, kao i priprema projekata obnove građevina, ponajviše industrijske arhitekture u sklopu ex „Benčić“, i pokretanja njihove realizacije.

3.5. Dokumenti prostornog uređenja

Nalazi Izvješća proizašli iz analize područja urbanističkog planiranja, izrade, donošenja i provedbe dokumenata prostornog uređenja također su višeslojni i zanimljivi jer pokazuju kako je veći dio procesa vezan uz izradu, donošenje i primjenu bio izravno ovisan o brojnim promjena zakonskih propisa u području prostornog uređenja i građenja. Iako je dio istih opisan u uvodnom dijelu ovoga materijala, o njihovoj veličini dovoljno govore sljedeći pokazatelji. *Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje 2007.-11.* pokrenut je na podlozi 55 provedbenih urbanističkih planova, detaljnih i urbanističkih planova uređenja, kojima je bilo pokriveno 1.322 ha građevinskog područja naselja te Generalnog urbanističkog plana grada Rijeke donesenog netom uoči prihvatanja Programa mjera. Na isteku promatranog razdoblja sustav čine 52

prostorna plana i to: Prostorni plan uređenja grada Rijeke i Generalni urbanistički plan grada Rijeke (mijenjani tri puta) te 48 urbanističkih, detaljnih i drugih planova koji pokrivaju 927 ha građevinskog područja naselja.

Iako je u promatranom razdoblju broj prostornih planova smanjen teka za 5%, površina koju isti pokrivaju smanjena je za čak 30%, a ovakav ishod dijelom je posljedica izgradnje prostora, a dijelom usmjerenja na izravnu provedbu temeljem Generalnog urbanističkog plana.

U promatranom razdoblju doneseno je 17 novih prostornih planova (Generalni urbanistički plan, 12 detaljnih planova uređenja i 4 urbanistička plana uređenja), što predstavlja 1/3 važećih planova, te 10 izmjena i dopuna prostornih planova različite razine.

U razdoblju 2008.-17. izdano je 8.000 akata kojima se provode dokumenti prostornog uređenja, od kojih najviše rješenja o izvedenom stanju, njih 4.600 (58%), što govori o opsegu (a detaljnija analiza upućuje i na raznovrsnost) nelegalno izvedenih zahvata. Nasuprot tome, akti kojima se dozvoljava građenje čine niti petinu izdanih akata.

Osim navedenih, Izvješće sadrži i opsežan pregled prostornih realizacija iz kojega su vidljive značajn(ij)e aktivnosti provedene temeljem prostornog plana uređenja, odnosno Generalnog plana uređenja grada Rijeke kao i na područjima važećih urbanističkih i detaljnih planova uređenja.

4. PREPORUKE

Završni dio Izvješća čine preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja Grada Rijeke s prijedlogom prioritetnih aktivnosti. Iako neobvezujući, ovaj segment Izvješća posebno je osjetljiv s obzirom na trenutak u kojemu se mora osmisliti a koji je, s jedne strane, obilježen ulaskom u završnu fazu razvojnog programa Grada i Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2014.-20. i projekata sadržanih u njemu, a s druge strane, neutvrđenih sadržaja razvojnih strategija u rasponu od nacionalne (u izradi) do županijske, aglomeracijske i gradske (u pripremi).

Iako prostorno planiranje nije izravan proizvod procesa strateškog planiranja, ono će ipak vezano za opredjeljenja i usmjerenja koja će iz njih proizaći, te je u tom kontekstu u sljedećem razvojnom razdoblju preporučena izrada novog Prostornog plana uređenja i Generalnog urbanističkog plana grada Rijeke, više sektorskih strategija poput Plana održive urbane mobilnosti, Strategije razvoja zelene infrastrukture i sl., kao i projektnih rješenja proizašlih iz rezultata prostorno-prometnog planiranja budući da se u ovom segmentu očekuju kapitalni zahvati (izgradnja drugog kolosijeka pruge kroz grad, izgradnja ceste D-403, razvoj sustava javnog prijevoza, izgradnja kompleksa "Zapadna Žabica" i dr.) koji će izazvati i potrebu planiranja i rješavanja posve novih prostornih odnosa i izazvanih promjenama u organizaciji i pojavnosti prometnih sustava.

Temeljem svega navedenog, predlaže se da Gradonačelnik grada Rijeke donese sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se *Izvješće o stanju u prostoru Grada Rijeke za razdoblje 2007.-2018. godine*, u predloženom tekstu.
2. Izvješće iz točke 1. prosljeđuje se Gradskom vijeću grada Rijeke na razmatranje i donošenje.